

Sygn. akt V CSK 284/15

POSTANOWIENIE

Dnia 27 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa W. K. i L. K.

przeciwko S. B.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli ewentualnie o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 listopada 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 13 stycznia 2015 r., sygn. akt I ACa 605/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko wtedy, gdy skarżący powoła i uzasadni istnienie przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach może zostać oparte rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Powodowie L.K. i W. K. wnieśli skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach wydanego w dniu 13 stycznia 2015 r. w sprawie przeciwko S. B. o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli, ewentualnie o zapłatę.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłankach przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazali na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego powstałego na tle wykładni art. 898 § 1 k.c. dotyczącego definicji pojęcia „rażącej niewdzięczności obdarowanego względem darczyńcy”. Ponadto stwierdzili, iż zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Jak wynika z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do przyjęcia, przepisem tym jest, zdaniem skarżących, art. 898 § 1 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z przyjętym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, jeżeli skarżący jako przesłankę uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to powinien zagadnienie to przedstawić z przez jego sformułowanie z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało, przytoczyć argumenty prawne prowadzące do rozbieżnych ocen prawnych, a także wykazać, że jest to zagadnienie, którego

rozwiązanie jest istotne nie tylko dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, lecz także dla praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSCN 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 3 października 2002 r., II CKN 447/01, niepubl.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, niepubl.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, niepubl.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r., I CSK 108/08, niepubl.; z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, niepubl.; z dnia 24 kwietnia 2014 r., II CSK 600/13, niepubl.).

Wniosek skarżących nie spełnia tych wymagań. Powodowie nie sformułowali zagadnienia prawnego. Jedynie wskazali, że istotne zagadnienie prawne dotyczy art. 898 § k.c. „w aspekcie próby zdefiniowania pojęcia rażącej niewdzięczności obdarowanego względem darczyńcy, chociażby poprzez enumeratywne wyliczenie abstrakcyjnych zachowań obdarowanego, przy uwzględnieniu kręgu podmiotowego dotkniętego nagannymi zachowaniami obdarowanego”.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, zgodnie z którym, jeżeli skarżący powołuje się na przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, jaką jest potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, powinien wykazać, że wskazany przepis prawa, mimo że budzi wątpliwości, nie doczekał się wykładni bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć, jak też, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, niepubl.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z dnia 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08; z dnia 26 kwietnia 2012 r., III SK 43/11, niepubl.; z dnia 24 kwietnia 2014 r., II CSK 600/13, niepubl.).

Wykładnia art. 898 § 1 k.c. wielokrotnie była przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego. W judykaturze przyjmuje się, że przez rażącą niewdzięczność obdarowanego względem darczyńcy należy rozumieć takie zachowanie obdarowanego, które jest skierowane przeciw darczyńcy świadomie i w nieprzyjaznym zamiarze, ukierunkowane zazwyczaj na wyrządzenie krzywdy lub szkody majątkowej. W zasadzie nie uwzględnia się wyłącza się negatywnych zachowań skierowanych przeciwko osobie trzeciej, chyba że podjęte zostały

z zamiarem pokrzywdzenia darczyńcy (zob. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 29 września 1969 r., III CZP 63/69, niepubl.; z dnia 7 maja 1997 r., I CKN 117/97, niepubl.; z dnia 25 listopada 1999 r., II CKN 600/98, niepubl.; z dnia 26 lipca 2000 r., niepubl.; z dnia 26 września 2000 r., III CKN 810/00, niepubl.; z dnia 5 października 2000 r., II CKN 280/00, niepubl.; z dnia 4 lutego 2005 r., I CK 5471/04, niepubl.; z dnia 2 grudnia 2005 r., II CK 265/05, niepubl.; z dnia 15 czerwca 2010 r., II CSK 68/10, niepubl.; z dnia 28 marca 2012 r., V CSK 179/11). Wszystko jednak zależy od konkretnych okoliczności faktycznych a ich ocena należy do Sądu rozpoznającego sprawę.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.